

Títol del treball:	Cultura de seguretat del pacient en una àrea de crítics
---------------------------	---

Nom i cognoms del ponent:	Rosa Maria Peradejordi Torres
Adreça correu electrònic ponent:	
Telèfon de contacte:	

Autors

Nom i cognoms	Categoria professional	Institució / Lloc de treball
1. Rosa Maria Peradejordi Torres	Infermera	Hospital Universitari Mútua Terrassa (HUMT)
2. Josefa Valls Matarín	Infermera	HUMT
3.		
4.		
5.		
6.		

Resum de la recerca:

Introducció: La seguretat del pacient (SP) engloba tot allò que intenta reduir el dany associat a l'assistència sanitària. La complexitat dels pacients ubicats a l'àrea de crítics (AC) els fa més susceptibles a patir incidents relacionats amb la seguretat.

L'anàlisi de la cultura de seguretat pot ser útil per conèixer les creences i actituds del personal i implementar mesures de millora.

Objectiu: Determinar la cultura de seguretat del pacient en una àrea de crítics (AC).

Metodologia: Estudi descriptiu transversal, setembre 2021, en una AC polivalent amb 45 llits (20 crítics i 25 semicrítics), 118 sanitaris (metges, infermeres i tècnics en cures auxiliars d'infermeria). Es van recollir variables sociolaborals, coneixement del responsable en SP, formació general en SP i en el sistema de notificació d'incidents TPSC Cloud (The Patient Safety Company). Es va utilitzar el qüestionari validat per l'Agency Healthcare Research and Quality (AHRQ), Hospital Survey on Patient Safety Culture format per 42 ítems i que avalua 12 dimensions: freqüència d'esdeveniments notificats, percepció global de seguretat, expectatives i accions de la direcció/ supervisió que afavoreixen la seguretat, aprenentatge organitzacional/millora contínua, treball en equip en la unitat, franquesa en la comunicació,

feedback i comunicació d'errors, resposta no punitiva als errors, dotació de personal, suport de la gerència en la seguretat del pacient, treball en equip entre unitats i canvi de torn/ transaccions entre unitats. Avaluació mitjançant una escala de likert que puntua entre molt d'acord fins a molt en desacord. També inclou una pregunta general sobre qualificació global de seguretat mitjançant una escala del 0 al 10 (mínima i màxima puntuació). El qüestionari es va distribuir en format digital Google Forms, accessible mitjançant un codi QR en pòsters ubicats a l'AC o mitjançant un enllaç difós via Whatsapp pel grup del servei. Seguint les instruccions dels autors d'AHRQ, es va considerar una dimensió com a fortalesa amb $\geq 75\%$ respostes positives i feblesa amb $\geq 50\%$ respostes negatives. Estadística descriptiva amb valors absoluts i relatius. Anàlisi bivariant amb prova de X² i t-Student, i ANOVA. Significació estadística $p \leq 0,05$.

Resultats: Es van recollir 94 qüestionaris (79,7% del total de la mostra). Les dades sociolaborals es recullen a la Taula 1. La puntuació general de la SP va ser 7,1 (DE=1,2) sobre 10. El personal polivalent va puntuar la SP amb 6,9 (DE=1,2) enfront del 7,8 (DE=0,9) del personal sense rotació ($p=0,04$). El 54,3% ($n=51$) coneixia el procediment per a notificar un incident, dels quals el 53% ($n=27$) no va notificar cap en l'últim any. El 64,3% del personal mèdic coneixia la figura del responsable en SP enfront al 16,3% del personal d'infermeria ($p<0,01$).

Cap dimensió va aconseguir grau de fortalesa. Les dimensions de percepció de seguretat amb 57,7% (IC95%:52,7-62,6), dotació de personal amb 81,7% (IC95%:77,4-85,2) i suport de gerència/supervisió amb 69,9% (IC95%:64,3-74,9) van ser detectades com a febleses (Taula 2). No va haver-hi cap diferència significativa entre la valoració de SP i, tenir o no formació en SP ($p=0,1$), ni en relació amb la categoria professional ($p=0,6$) o anys d'experiència ($p=0,6$).

El personal d'infermeria amb un 90% en front el 57,2% del mèdic ($p<0,01$) i les dones amb el 89,5% front el 66,7% dels homes ($p=0,04$), van tenir la percepció de menys suport de la gerència.

Taula 1 Característiques sociolaborals

n=94		
Edat (anys)	mitjana (DE)	38,5 (9,8)
Sexe	n (%)	home 18 (19,2)
		dona 76 (80,8)
Anys d'experiència professional	mitjana (DE)	15,2 (10,2)
Categoria professional	n (%)	infermera 65 (69,2)
		metge 14 (14,9)
		TCAI 15 (15,9)
Unitat de referència	n (%)	UCI 66 (70,2)
		Semicrítics 9 (9,6)
		Polivalent 19 (20,2)
Treball en contacte directe amb el pacient	n (%)	94 (100)
Formació general en seguretat pacient (Sí)	n (%)	62 (66)
Coneixement existència responsable en seguretat del servei (Sí)	n (%)	22 (23,4)
Formació específica en TPSC Cloud (Sí)	n (%)	23 (24,5)

TPSC: The Patient Safety Company, TCAI: Tècnic en cures auxiliars d'infermeria

Taula 2 Puntuacions en cada una de les dimensions del qüestionari AHRQ Hospital Survey on Patient Safety Culture

Dimensions	Positives %(IC95%)	Neutres %(IC95%)	Negatives %(IC95%)
Freqüència d'esdeveniments notificats	26,6 (21,8-31,1)	29,1 (24,1-34,7)	44,3 (38,5-50,1)
Percepció global de seguretat	25,8 (21,7-30,5)	16,5 (13,1-20,6)	57,7 * (52,7-62,6)
Expectatives i accions de la direcció/ supervisió que afavoreixen la seguretat	29 (24,6-33,8)	26,3 (22,1-31)	44,7 (39,7-49,7)
Aprenentatge organitzacional/ millora contínua	49,3 (43,5-55,1)	23,7 (19,2-29,1)	27 (22,1-32,4)
Treball en equip en la unitat/ servei	73,4 (68,7-77,6)	9,8 (7,2-13,3)	16,8 (13,3-20,9)
Franquesa en la comunicació	35,8 (30,4-41,6)	41,3 (35,6-47,1)	22,9 (18,4-28,2)
Feedback i comunicació d'errors	27,2 (22,4-32,8)	35,5 (30,1-41,3)	37,3 (31,8-43,1)
Resposta no punitiva als errors	33 (27,8-38,7)	24,4 (19,8-29,8)	42,6 (36,9-48,4)
Dotació de personal	8,5 (6,1-11,8)	9,8 (7,2-13,3)	81,7 * (77,4-85,2)
Suport de la gerència en la seguretat del pacient	4,3 (2,5-7,3)	25,8 (21,1-31,3)	69,9 * (64,3-74,9)
Treball en equip entre unitats	36,1 (31,5-41,1)	26,1 (21,9-30,7)	37,8 (33-42,8)
Canvi de torn/ transaccions entre unitats	39,1 (34,3-44,1)	18,1 (14,5-22,3)	42,8 (37,9-47,9)

* Debilitat en la cultura de seguretat

Conclusions: La valoració de SP en l'AC és moderadament alta, encara que el personal polivalent té una apreciació inferior.

La taxa de notificació d'incidents és baixa, ja que la meitat del personal no coneix el procediment. Infermeria desconeix l'existència de la figura d'un responsable de SP.

S'han detectat àrees a millorar com la percepció de seguretat, dotació de personal i suport de la gerència.

Ser dona i personal d'infermeria influeix en la percepció de menys suport per part de gerència.

Caldria impulsar la formació, visibilitzar la figura de responsable de SP i fomentar la notificació d'errors, per planificar, promoure i implantar accions de millora.